

IZHAJA VSAK DAN

Izid ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici: Gorici, Kranju, Ša. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolona. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasni deserni zavod po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in utožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V Edinosti je naš!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 2-20, za pol leta Kren 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON R. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 28. Zbornica je nadaljevala specialno debato o proračunu pri naslovu „skupni izdatki“. Posl. Ludovik Hollo (Justhova stranka) je vprašal ministerskega predsednika, se bo li vlada z ozirom na krizo v Avstriji držala svojega prvotnega načrta, da stavi obrambeno reformo na razpravo neposredno po proračunski debati. Govornik je potem govoril o vojnih dolžnostih, izjavivši, da moramo velika oboroževanje izvršiti na ukaz Nemčije. Za tako ceno ne potrebujemo tudi trozveze.

Nato je povzel besedo ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary. Posl. Förster (Košutovec) je zaklical v nemškem jeziku: Sedaj pride politika Moje hiše! (Hrup).

Ministerski predsednik: Debata, ki se je vršila o postavki skupnih izdatkov, mi daja povod, da pojasnim stališče vlade.

Posl. Sümögy (Justhova stranka): Stališče cesarjevo! Klici na skrajni levici: Avstrijsko stališče. — Ministerski predsednik: Izdatki za nabavo obrambnih sredstev za gradnjo ladij ne pomenjajo nikake spremembe obrambnega sistema in spadajo torej v delokrog delegacij. Ti stroški so izključno z ozirom na naše lastne interese; kajti floto potrebujemo poglavito za varstvo našega obrežja. Vlada stoji na stališču, da moramo storiti le toliko, kolikor je potrebno v pogledu naših interesov in ne storimo koraka naprej. Naša oboroževanja so na višku, da zamoremo braniti obrežja. Mi pa nimamo dovolj moči, da bi v službi tujih interesov šli tudi preko morja in mogli iti na pomoč tem interesom. (Hrup na levici). Odpade torej mnenje, kakor da bi nam bila kaka druga veleila (Nemčija! O p. u.) izrazila željo, kakor da bi ojačanje naših vojnih sredstev koristilo drugi državi.

Novo generalno mesto v Puli.

DUNAJ 28. Naredbeni list javlja: Cesar je odredil, da se ima zapovedništvo vojne luke v Puli dodeliti in general. Delokrog dodeljenega generala določa zapovednik vojne luke, ki mu izroči tozadevne posle.

Pozdrav nemškega cesarja po avstr. vojni eskadri.

PULA 28. Danes se je peljal nemški cesar z jacht „Hohenzollern“ iz Benetk na Krf. O tej priliki ga je pozdravila cela avstrijska eskadra, sestojča iz 47 večjih in manjših vojnih ladij, torpedovk, podmorskih čolnov itd. Eskadri je poveljeval prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand sam. Ko se je prikazala cesarska jachta „Hohenzollern“ v spremstvu dveh drugih vojnih ladij, so vse avstroogrške vojne ladje izstrelile vsaka po 21 krat.

Nadvojvoda Fran Ferdinand in cesar Viljem sta se pozdravljala potom signalov. Cesar Viljem je pohvalil eskadro da manevrira jako lepo in zahvalil na pozdravu. Fran Ferdinand je zahvalil na priznanju.

Oproščen morilec.

KRAKOV 28. Po enajst dnevi razpravi je bila izrečena razsodba v procesu proti delavcu Trudnovskemu, ki je umoril na javni ulici namišljenega ruskega špijona Rybaka in proti Mihaelu Sadovskemu, radi sokrivde in zapeljavanja h krivemu pričanju. Porotniki so glede Trudnovskega zanikali krivdo s 7 proti 5 glasovom, ter zanikali enoglasno

vprašanje glede sokrivde Sadovskega. — Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor izrekel oprostilo razsodbo.

Državni pravdnik je glede Trudnovskega prijavil ničnostno pritožbo. Zato je ostal Trudnovski v zaporu. Sadovski je bil izpuščen takoj na prosto nogo.

Ministerska kriza v Bolgariji.

SOFIJA 28. Ker je Danev položil mandat za sestavo kabineta, je car naložil Gešovu, naj sestavi koalicijsko ministerstvo.

Stanje črnogorskega kralja.

DUNAJ 28. „Mittags-Zeitung“ poroča iz Cetinja, da se je stanje črnogorskega kralja poslabšalo in zato je moral na novo odločiti svoje potovanje v inozemstvo. V zadnjih dneh je kralju večkrat tekla kri. Zdravniki so mu prepovedali vsako naporno delo. Zato je odložena tudi rešitev ministerske krize. Stanje kraljevo vzbuja v dvornih krogih bojazen.

Predsednik ruske dume odstopil.

PETROGRAD 28. Predsednik knez Volkonski je naznanil, da je predsednik dume Gučkov odložil predsedstvo in je poročal o došlih predlogih glede spremembe dnevnega reda.

Dunaj 28. Podadmiral Julij Ripper, admiral puljskega pristanišča, je povodom svojega petdesetletnega službovanja dobil red železne krone I. razreda.

Budimpešta 28. Uradni list je priobčil sankcionirani rekrutni zakon.

Zagreb 28. Konflikt med predsedstvom sabora in časnikarskimi poročevalci je popolnoma poravnal.

Benetke 28. Nemška cesarska dvojica s princem Lujzo je danes ob 5.45 zjutraj odpotovala na jacht „Hohenzollern“ na Krf.

Meksika 24. Novi kabinet je definitivno sestavljen.

Bresbane 28. — Tukaj so v skrbeh o usodi parnika „Zongala“, katerega tovor je bil deloma vržen na obrežje. Na parniku, ki je imel že pred petimi dnevi dospeti v Mackay, je bilo 70 mož posadke in 68 potnikov.

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

XIII.

Gospoda kritiki pač niso bili izbirčni v sredstvih na očitnem svojem prizadevanju, da bi nasproti dosedanemu sistemu v tržaški slovenski politiki, ki je dozorela lepih in od vseh objektivnih strani pripoznanih uspehov za tržaško Slovenstvo, uveljavili svojo tržaško politiko, to je: kopijo krajskih razmer!

Ko so naši voditelji po starem pravilu veljavnem za vse življenje, skušali kovati, železo, dokler je gorko — najbolj pa, ko je šlo za to, da bi v boju za vseučiliščno vprašanje s primerno odločno taktiko vsaj nekaj izvojevali tudi za tržaško Slovenstvo: v takem kritičnem momentu so se kritiki zaletavali našemu vodstvu v hrbet, označevaje je kakor nekako kliko političnih omejeencev in ignorantov.

Ker je naše vodstvo po tisočih izkustev iz vsakdanje prakse — prišlo do grenkega uverjenja, da se z lepo besedo, z argumentom, pri naših Italijanih nič ne doseže, in ker je tudi — naravno — temu primerno urejevalo in ureja vso svojo politično prakso, so naši slovenski kritiki že bili glasno po

konci, označevaje nas za politične zbesneleže, s katerimi da Italijanom tudi ob najbolji volji ni možno v miru živeti. In kričali so nas, das trditve, ki je v kričnem nasprotju z nauki vsakdanjega življenjskega izkustva, češ: da bi se z blagohotnostjo in blagim načinom dalo pri Italijanih mnogo doseči! In ker vidimo mi — po železni logiki dejstev in prisiljeni po zahtevah našega geografičnega položaja — v ciljih italijanskega irendentizma grozečo nevarnost za našo nacionalno ekzistenco in ker se dosledno temu tudi borimo proti temu irendentizmu, opozarjajoč na njegove pojave: traktirajo nas znani slovenski kritiki z vohuni, špijoni, policijskimi dušami itd. kar vse ne pomenja nič drugega, nego *dejanjsko pomoč sovražniku notri sredi boja!*

Celo radi tega, ker smo s primerno energijo nastopali proti zahtevi, da bi moralo tudi naše ljudstvo plačevati troške za tisto irendentovsko demonstracijo in italijanski humbug, ki so ga Italijani priredili pod imenom koperske „deželne“ razstave —, da celo radi tega, da smo vršili to najprimitivnejšo dolžnost do narodne časti in gospodarske koristi siromašnega naroda, so se spustili kritiki na nas in naše vodstvo v Trstu in Istri z golidami luga razjedajoče svoje „kritike“.

Niti dejstvo, da so naši voditelji ob činu tolike važnosti, kakor je ljudsko štetje, ko gre za dokumentiranje naše narodne ekzistence in s tem za fundiranje vsacega našega prava, izvršili svojo dolžnost z vso verno in največjo trudoljubivostjo — niti to dejstvo ni moglo izvabiti iz njih niti besedice priznanja ...!

Sploh: niti jednega dobrega lasu ne priznavajo na naših voditeljih. Če bi tudi naše politično vodstvo metalo milijone zlatov med narod — slavni kritiki bi tudi v tem našli vzrok za — napade. Pa naj je človek tudi železne potrpežljivosti in ledene hladnokrvnosti, mora ga vspricho tolike krivice minevati potrpežljivost. A če mi včasih reagiramo proti toliki krivici, se kritiki rogaajo naši občutljivosti in nas zasmehujejo, da smo jokavi in solzavi, ali pa nas dolže, da hočemo mi njih napadati!

Toda, najodijoznejši med vsemi sovražnimi pojavi, je bil vsakako poskus izrabljanje gospoda profesorja Mandiča za napade na vodstvo tržaških Slovencev. Tu je bila zloba najočividnejša, ker računali so, da je stvar za nas tako kočljiva, da si ne bomo upali govoriti besedice v zavrnitev grdi in sinuaciji.

No motili so se. Kjer so zbrani ljudje, ki imajo svoje glave, da mislijo žnjimi, kjer ni duševnih sužnjev, ni prav nič čudnega, če se kedaj pojavljajo navskrižja v menenjih v kakem pogledu. Vsak hip se pojavljajo tudi pri nas — čemu bi prikrivali to? — ob konkretnih vprašanjih razlike v menenjih; ali vse to ne more pri nas omajati v nikomur uverjenja, da je smer sedanje tržaške in istrske narodne politike edino prava v tem težkem boju za veljavo slovenskega elementa v teh pokrajinah! Izlasti smo vsi — a g. profesor Mandič gotovo vsem na čelu — združeni v želji, naj nas Bog obvaruje tistih načinov medsebojnih borb, ki bi jih kritiki tako radi zanesli tudi na tržaška tla!

Brezprimerno drzna je izlasti in sinuacija kritikov, kakor da vodstvo tržaških Slovencev zavida g. profesorju Mandiču delo za koristi svojih volilcev, — da mu sploh ne privoščajo državnozbornskega mandata. Trditve je tako monstrozna, da nočemo izgu-

je govorilo v vseh boljših krogih. Vsi, ki so bili prisotni, so kovali med zvezde izborna, kratko zabavo. Boljši zagrebški svet, med katerimi so bili predvsem zastopani plemiči, je bil zelo radoveden, ko se je razvidelo, da namerava Gita prirediti še več takšnih veselic. Na vsakega pride vrsta, tako so mislili oni, ki niso bili prvi povabljeni.

Gita je res še isto zimo priredila tri velike zabave in povabila vse odlične. Med povabljeni so bili tudi taki, ki so bili vsakokrat vabljeni. Taka dva odlikovana gosta, ki nista smela manjkati pri nobeni veselici, sta bila protonotar Škrlec in mladi Petkovič.

Baronica je skrbno navela vodo na svoj mlin. Radi Gite je vabila protonotarja, a Petkoviča radi Jelene; kovala je železo, dokler je vroče. S protonotarjem je bilo težavno. Prihajal je — vsaj kakor se je zdelo — zelo rad v Gito, bil zelo ljubeznjiv z Gito, navadno zabaval le njo, obiskoval jo je tudi večkrat med tednom, razgovarjal se z njo na samem, kakor tudi v pričo baronice, ali tega ni izdal ni z eno besedo, da misli na ženitev z Gito. Vkljub temu se je govorilo po Zagrebu, da je protonotarjeva ženitev z Gito gotova reč.

S Petkovičem je bilo drugače. Vsako-

biti niti besedice v nje zavrnitev, marveč konstatujemo le dejstvo, ki dokazuje — vse! Ko se je vršil na Kozini shod zaupnikov — došlo je duhovnikov, učiteljev in drugih najboljših mož iz naroda — je pohitet tja tudi tedanji predsednik političnega društva „Edinost“, g. dr. Rybář, da z vso verno in avtoriteto političnega društva priporoči kandidaturu gospoda profesorja Mandiča.

Pred razpustom drž. zbora.

Dr. Ploj, dr. Korošec in dr. Šusteršič o položaju.

Listi priobčujejo izjave raznih uglednih poslancev o položaju, ki je nastal zbog odgoditve državnega zbora, kateremu mora slediti vsak čas razpust. Nas zanima pred vsem, kako sodijo o nastalem položaju dr. Ploj, dr. Korošec in dr. Šusteršič.

Dr. Ploj je rekel: „S stališča parlamentarizma treba vsakako obžalovati, da se prva zbornica občne volilne pravice približuje takemu koncu. Bilo bi brezplodno, ko bi hoteli razmotrivati, koga zadevuje v prvi krivda. Meni se zdi, da so vlada, stranke večine in opozicija v enaki meri krive. Vlada, ker je nadaljevala z zdravilno metodo, od katere je morala vedeti, da v tej zbornici ne dovede do utrjenja parlamentarizma; stranke večine, ker iz strahu pred radikalnimi elementi niso imele poguma, da bi bile ustregle opravičenim zahtevam opozicije, in končno opozicija, ki ni imela vedno dovoljne moči, da bi bila s primerno doslednostjo nastopila proti radikalnim tokom v lastnem taboru. Tako je vse to provzročalo, da je stalo navadno vprašanje vedno v ospredju in da so bile druge, bodi državne, bodi ljudske potrebe, vedno predmetom mešetarenja in kramarenja. Upajmo, da bo ljudstvo svoje prave prijatelje in svetovalce znalo razločati od onih, ki jim je narodno vprašanje le sredstvo za gotovo politiko in ne sredstvo za pravi in vspešni kulturni razvoj“.

Posl. Korošec je rekel: „Ker je bilo zamujeno, da bi se po vsprejemu reforme poslovnika bilo osnovalo močno delavno večino, je bila prva usoda prve ljudske zbornice tudi že odločena. Zdaj je postala kriza akutna in mislim, da mora v kratkem slediti razpust. V „Slovenskem klubu“ prevladuje mnenje, da tudi prememba vlade ne more več donesti zaželenega ozdravljenja, ker je že prepozno; bila bi to le injekcija, s kafr. S to zbornico nikakor ni možno rešiti finančne reforme, brambene reforme, upravne reforme, agrarne reforme, socialnega zavarovanja, ali še celo narodnega sporazuma. Ob velikem boju idej, ki jih je splošna volilna pravica zanesla v široke ljudske sloje, se večina poslancev ne čuti več varno. Le referendum, nove volitve prinesejo zopet gotovost v ljudsko zbornico. Sicer bi trebalo sploh razmišljati, da-li pri okolišnosti, da se sedaj, pri splošni volilni pravici, politično zelo hitro živi, ne bi bila primernejša štiriletna zakonodajna perioda“.

V nedeljo je imel poslanec Šusteršič v Ljubljani shod, na katerem je označil sedanjo parlamentarno situacijo kot zelo kritično. Vendar se Slovenci v vsakem slučaju podvržejo sklepu „Slovenske Enote“. Omenil je, da so vsi glasovi o kakem kompromisu v proračunskem odseku neosnovani. Razen parlamentarne komisije „Slovenske Enote“, ni nihče avtorizovan, da sklepa kompromise.

mur je rad priznal, da mu Jelena izredno ugaja in da bi bil presrečen, če bi jo mogel dobiti za ženo. Ko se je tudi tako izrazil pred baronico, mu je rekla: „Kaj se pa še obotavljate, poskusite svojo srečo!“ Petkovič si je dobro zapomnil te besede in sklenil je, čim prej zaprositi Jeleno. Tudi brez baroničnih besedi bi bil že to storil, a ni bil še z Jeleno na čistem. Zdelo se mu je, da ga Jelena odbija. Kadar jej je govoril o svoji ljubezni, se je naredila, kakor da ne čuje njegovih besedi, ali se pa je smejala na ves glas ravno tako, kakor da bi ga zasmehovala. To je potrla Petkoviča, a se je še tolažil, da je Jelena dete, ki ne ve, kaj dela.

Videč, da se protonotar vedno rezervirano vede, se je baronica odločila, da ga dovede do tega, kar misli ona o ženitvi z Gito. Ko je nekega dne obiskal vdovo, je ni našel doma, temveč samo Pudencijano, ki je proti svoji volji ostala doma radi prehlajenja. Baronici je ta prilika dobrodošla. Po dovršenem uvodu v razgovor, čegar predmet je tvorilo baronično prehlajenje, je Pudencijana prešla takoj na glavno stvar.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič.
Poslov. Stefan Klavs.

Baronica ni verjela, da bi se protonotar mogel zagledati v Gito. Imela je premalo izobrazbe, da bi ga mogla dovesti do tega, da jo poprosi za roko. A na drugi strani je bila lepa, in kar je največ koristilo protonotarju, — zelo bogata. Znano se je, da je bila njegova največja želja, da bi bil povzdignjen v plemiški stan, in to bi najlažje dosegel, če se bogato oženi in pride do velikega premoženja, brez katerega se v tisti dobi ni moglo doseči baronske ali grofovske krone.

Brez dvoma, če se vse to razodene protonotarju, da ga prime strast in poseže po Giti — po lepem, zlatem jabolku. Predvsem je morala baronica skrbeti, da je šel protonotar za njeno vabo; brez zanimanja z njegove strani bi se mogel njen načrt zavleči in še celo zaspasti. Morala je torej

tega kavalirja potiskati, da čim prej pride do cilja. Do ta načrt ni bil lahek, je baronica dobro vedela.

Tudi Gitini hčeri nista takoj odšli spat, temveč sta se napol oblečeni razgovarjali, sedeči na svoji postelji. Magdalena je bila navdušena po današnji veselici, posebno po plesu. Takega užitka še ni okusila vse svoje življenje.

„Ah, če bi bilo po mojem, jaz bi plesala še do druge noči,“ je spregovorila z otroško zaupnostjo proti sestri.

„Meni je dovolj. Ti možki so mi zelo zoprni,“ je menila Jelena.

„Ali ti Petkovič ne ugaja?... Julija je rekla, da je zaljubljen va-te!“ je rekla Magdalena.

„Pa jaz nisem vanj!“

„Temveč — v koga?“

„Saj sem ti že povedala!“

„V Domjanica?... No, potem bi jaz vendar rajši Jankoviča. Ah, kako ti izborna pleše!“ je rekla Magdalena ponovno ter je pričela žvižgati melodijo iz menueta.

„Spat!“ se je oglasil zapovedujoči materini glas iz sosedne sobe! Deklici sta takoj ugasnili sveče ter legli k počitku.

XI.

O sijajni gostiji pri Magdičevi vdovi se

Nikomur se ne posreči, da bi razbil „Slovansko Enoto“, ki je sedaj bolj trdna, nego kdaj prej. Slovenci so se brezpogojno podvržli večini „Slovanske Enote“. Slednjič je dr. Šusteršič izjavil, da je parlament na smrt bolan. Niti sprememba ministerstva ga ne more več rešiti. Zato je verjetno, da bodo volilci že v kratkem poklicani k novim volitvam.

Dogodki potrjujejo to enuciacije dra. Šusteršiča.

Razstava slovanskih časopisov.

Kako se je pojavil predlog. — Navodila razstave.

Belgrad 16. 3.

Istodobno s zasedanjem vseslovanskega časnikarskega zasedanja v Belemgradu od 27. jun. do incl. 2. julija se priredi prva in do sedaj edina razstava slovanskih novin in časopisov.

Včeraj je pričela svoje delovanje posebna sekcija „Srpskega novinarskega združenja“, ki se bavi samo s pripravljanjem za to na Balkanu in v Slovanstvu v obče edino prvo razstavo, da pokaže razvitek slovanskega časnikarstva. Obenem se proslavi s to razstavo tudi desetletni jubilej postanka in delovanja „Slovanske časnikarske zveze“, ki bo imela v Belemgradu tudi svoj X. jubilarni kongres.

Predlog za to razstavo je prišel od srbske strani. Za časa trajanja seje glavnega odbora „Slov. časnikarske zveze“ v Pragi (v začetku prošlega leta), je iznesel in obrazložil njen prisotni član, Ivan Ivanič, obširno svoj predlog, da se priredi v Belemgradu tega leta prva razstava slovanskih novin. Njegov predlog sta podpirala na isti seji Srb g. Peter Despotović, direktor „Srb. Zastave“ in Čeh I. Miškovski, direktor „Naše Hlasi“. Predlog so odobrili in mu obljubili vsestransko pomoč: V. Klofač, I. Holeček, I. Hejret, Nikolov, A. Kunta, V. Červinka, Smid-Bošić itd. Nesoglasja je bilo samo v tem, da-li se naj ta razstava priredi v večjem ali manjšem stilu. Bolgar g. Nikolov je bil za to, da naj bo razstava novin v Belemgradu samo srbska ali jugoslovanska in tega mišljenja so bili še nekateri člani odbora, ali g. Ivanič je s pomočjo g. Klofača in Holečka uspeli, da je s pomočjo tehtnih razlogov pridobil za svoje stališče „Glavni odbor slov. čas. zveze“ in zaključeno je bilo, da se priredi v Belemgradu razstava novin in časopisov v velikem stilu — vseslovanska. Zveza je naprosila „Srpsko novinarsko združenje“, da prevzame poleg kongresa tudi prireditve te razstave, kar je združenje vsprejelo in tudi začelo svoje delovanje.

Poleg členov „Udruženja“ nahaja se v tej sekciji še okoli deset njegovih prijateljev, književnikov in veščakov v slovanskih jezikih. Preko zvez slovanskih časnikarjev bodo pozvane redakcije vseh slovanskih listov, da pošljejo svoje eksemplare na razstavo; tam, kjer ni časnikarskih društev, kakor v Rusiji, na Slovaškem, Črni Gori, Istri in v Lužiški Srbiji, pisali bomo vsakemu listu posebej in ga pozovemo k udeležbi na razstavo. Izgleda, da je izložba čeških listov že gotova po prizadevanju g. Fr. Howorka v Pragi in v kratkem se jo odpošlje v Belgrad.

Srbski sekciji razstave se poklanja posebna skrb, ker tu se izlože vsi srbski listi še iz XVIII. veka in pokaže se razvoj srbskega novinstva. Izdela se tudi prvi katalog (bibliografija) vsega slovanskega časopisja in se razdeli na razstavi.

Adresa za pošiljanje dveh primerov časopisov: „Srpsko Novinarsko Udruženje“ (Za izložbo) — Belgrad-Srbija.

Energičen udarec Stolipina.

Pred par dnevi smo poročali, da je ruski ministerski predsednik Stolipin podal demisijo. To je storil zato, ker je državni svet, ki odgovarja naši gosposki zbornici, odklonil njegovo, po dumi že sprejeto predlogo glede avtonomije za poljske gubernije. Car pa demisije ni vsprejel. In ne le to. On je na Stolipinov predlog celo odslovil reakcionarna člena državnega sveta Trepova in bivšega ministra Durnovo. In ne le to. Na podlagi ruske ustave ima car v slučaju, ko duma ne zboruje, pravico, da izda sam, brez da bi vprašal dumo, zakone, katere treba tekom dveh mesecev predložiti v naslednjo ustavno odobrenje. To bi bil torej nekak ruski § 14.

In te določbe se hoče Stolipin sedaj poslužiti. On namerava dumo odgoditi za tri dni in tekom tega časa na podlagi carskega ukaza uveljaviti avtonomijo za Poljsko.

A Stolipin je pri tem zelo zloben. V ruski dumi je namreč stranka (skrajna desnica), ki je proti ustavi in ki zahteva, da se ima stekati vsa oblast le v rokah cara, ki torej zahteva absolutizem. Ta stranka je fanatično rusko-šovenistična in je zato seveda odločna nasprotnica poljske avtonomije. A Stolipin meni: „S tem bodo gotovo zadovoljni konservativci, ki zahtevajo, da se ima vladati brez dume, a tudi svobodni selne stranke bodo zadovoljne, ker se bo to zgodilo zato, da se čuva pravice dume“.

Ali zadovoljni niso ne eni ne drugi. Reakcionarci kriče, to se umeje, ker so proti avtonomiji sploh, ustavne stranke ker vidijo v tem kršenje ustave, češ, da bi se dalo predlogo rešiti tudi rednim ustavnim potom.

Stolipinov korak morda ni ravno poseben ustaven, vendar pa znači isti zmago liberalizma nad reakcijo in zato ga treba vsekakor pozdraviti. Tudi za Rusijo se približujejo boljši časi, doba prenovljenja in prerodenja.

Ljudsko štetje.

Posredovanje drž. posl. dr. a Rybářa pri namestniku.

V ponedeljek je drž. posl. dr. Rybář interveniral pri g. namestniku radi preganjanju, katerim so izpostavljeni naši ljudje vsled ovadeb mestnega magistrata tržaškega. Opozarjal je, da je zelo čudno, ako se državna oblast postavlja tako nepogojno v službo mestnega magistrata, kakor to dela urad namestništvenega svetovalca, ki brez vsake preiskave, kar na podlagi magistratnih ovadeb, obsoja Slovence na občutne globe. Omenil je še, da je pol. društvo „Edinost“ v tej stvari vložilo pritožbo, ter je urgiral rešitev iste. G. namestnik je obljubil, da se da takoj informirati o stvari in da hoče poskrbeti za povsem pravično in nepristransko postopanje.

Jabolko, ki je padlo daleč od drevesa!!

V neki družini, ulica Giulia št. 29, stanuje gospica Emilija Čokelj. Ker je Čokeljnova družina, notorično slovenska in tudi narodno misleča družina, znana po vsem mestu in po okolici, je naravno, da je lastnik stanovanja zapisal za rečeno gospico slovenski občevelni jezik. In pripominjamo, da je dotičnik v takem službenem položaju, da se mora stokrat bati vsacega očitanja kake nekorrektnosti. Kar je dobil sedaj od namestništvenega svetnika dekret, s katerim se mu nalaga denarna globa. Možno je čudno začudil, v svesti si, da je storil le svojo dolžnost, zabeležiti notorično resnico. Saj dotična gospica tudi žnjim ne obuje drugače, nego v slovenskem jeziku.

Nastaja sedaj vprašanje: na kaki podlagi je mogel magistrat vložiti ovadbo proti rečenemu lastniku stanovanja? V svoje britko presenečenje se je mož moral uveriti, da je tako „izjavo“ podala — dotična gospica!! Nje blagopokojni, dobri, značajni oče bi se v grobu obrnil, ko bi doznal, da je njegova hčerka jabolko, ki je padlo daleč od drevesa...

Dnevne novice.

Belokranjska železnica. Komisijonelni obhod belokranjske proge je končan. Trajal je tri tedne. Kdaj in če bodo gradili progo, ni še določeno.

Turško poslanstvo v Rimu. Iz Carigrada poročajo, da pride v Rim katoliški patrijarh Armencev in da predloži Vatikanu želje Mladoturkov. Isti so bili pod nekimi pogoji pripravljene osnovati otomansko poslanstvo pri Vatikanu in dovoliti, da sv. Stolica ustanovi svojo nuncijaturo v Carigradu. Ta akcija gre očividno za tem, da se odpravi protektorat Francije nad katoliki na Jutrovem, a Vatikan bržkone ne dovoli v to.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima danes ob 3. uri popoldne odborovo sejo v „Slovanski čitalnici“.

Poziv „Slovincu“!! Na našo kratko konstatacijo, da „Slovenec“ v svojem brzoprijemnem poročilu o slavnosti posvečenja in vstoličenja novega škofa tržaško-koperskega mons. dr. Andreja Karolina ni omenjal med drugimi osebami udeležbe naših dež. poslancev in mestnih svet., odgovarja „Slov.“ s temnimi namigavanji, češ, da bi on mogel govoriti ne vemo kake stvari o vedenju krogov „Edinosti“, ali da noče tega iz — usmiljenja!

Najprej naj konstatiramo zopetno tendencioznost „Slovenčev“ v njegovi navedi, da so se rečene slavnosti udeležili tudi „nekateri slovenski mestni očetje“. Zopet je „Slovenec“ zatemnil resnico potajivši pravi pomen udeležbe slovenskih svetovalcev. To niso bili „nekateri“, ampak je bilo to *oficijelno zastopstvo kluba slovenskih poslancev*.

Gospoda pri „Slovincu“! Prosimo Vas, le nikakega usmiljenja! Le na dan z vsem, kar veste!

Nehajte že enkrat s tistimi temnimi namigavanji! Na dan z vsem, kar veste o nas in našem vedenju glede imenovanja novega tržaškega škofa! Če ne boste govorili vi, pa — bomo govorili mi!

Na sobotnem povelju večeru Glasbene Matice v Trstu izvajal bo moški zbor poleg „Naprej“ — a še Jenkovo „Molitvo“, katera je dosegla na slavnosti akademiji „Slovanske čitalnice“ velik uspeh.

Mešani zbor bo pa pel že skoro ponarodeni Jenkovi skladbi: „Tiha luna“ in „Lipa“, zloženi leta 1860 na Dunaju. Prvičkrat ju je pelo „Slovensko visokošolsko pevsko društvo“. Pojeta se v prvotni obliki za mešan zbor. Oba zbora sta jako ljubka in prikupljiva.

Slavnostno uverturo in uverturo „Kosovo“, ki nas spominja na žalostni boj, ki je bilo v njem po Turkih uničeno srbsko carstvo na Kosovem polju leta 1389, izvaja vojaški orkester pod vodstvom kapelnika g. P. Teplega. Po izvršenem vspredu bo ples v veliki dvorani.

Srpsko akademsko pev. društvo „Balkan“ iz Zagreba v Trstu. V nedeljo dne 2. aprila pride v Trst srbsko akade-

mično društvo „Balkan“ in priredi istega večera koncert v Dreherjevi dvorani. Žal, da ni moglo društvo za ta večer dobiti dvorane „Nar. doma“ in sicer radi premiere „Kornevilijskih zvonov“. To vro društvo je na svojih turnejah po Hrvatski in Slavoniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini prirejalo svoje koncerte z velikim umetniškim uspehom, ter je povsod, kjerkoli je nastopilo, želo splošno priznanje in odlikovanje. — Tudi izven meje svoje domovine je proslavilo to vro društvo slovansko ime. Dava želja akademičnega društva je bila, da bi spoznalo tudi svoje najbližje brate, ki stoje na straži slovanskega juga. Tudi k nam pridejo ti naši bratje in naša dolžnost je, da tega zečera dokažemo, da slovanska vzajemnost ni le prazna fraza ter da bodo ta večer zbrani v Dreherjevi dvorani vsi, ki jim bije gorko srce za svoje srbske brate.

V programu, ki ga priobčimo v prihodnji številki, so zastopani vsi slovanski komponisti. Vsi oni, ki nameravajo obiskati ta koncert, so naprošeni, da javijo svoj obisk v „Slovanski knjižarni“ g. Josipa Gorenjca.

Odmevi pasivne rezistence tržaških uradnikov. — Kakor je tržaško uradništvo pasivno rezistenco dobrovoljno brez vsake represalije, vstavilo, tako se je v Trstu splošno pričakovalo, da rezistenca ne bo imela nikakih slabih posledic za vdeležence. V resnici se tudi ni slišalo o nikakem preganjanju. Le na državni železnici delajo izjemo. Izvedeli smo, da so tam uvedli disciplinarno preiskavo proti petim uradnikom, oz. vslužbencem.

Iz početka nismo hoteli verjeti dotičnim vestem; vendar so se iste izkazale kakor resnične.

Naš poslanec, dr. Rybář, izvedevši o tem, je interveniral prošil teden pri železniškem ministru in izrazil svoje začudenje, da se hoče sedaj po dobrovoljno vstavljenem gibanju, postopati disciplinarnim potom proti nekaterim, ki gotovo nimajo niti več niti manje krivde, nego ostali uradniki. Povdarjal je posebno, da so vsi tržaški poslanci vplivali pomirjevalno na uradnike in da imajo sedaj pravico zahtevati, da se z neumestnimi kaznimi ne razburja vnovič tržaškega uradništva. Minister, ki se je iz početka kazal zelo nejevoljnega radi pasivne rezistence, je naposled obljubil, da hoče zahtevati poročila od namestništva.

Vsled tega se je posl. dr. Rybář podal v ponedeljek k namestniku in tudi je pri njem interveniral v prid omenjenim uradnikom.

Mi pričakujemo za trdno, da centralna oblast ne bode hotela vzbujati nove nezadovoljnosti in razburjenja, ko je menda v interesu vseh, da se mej uradnike zopet povrne zaupanje do svojih viših.

Pogreb pok. Josipa Pučiča. V ponedeljek popoldne se je ob veliki udeležbi izlasti državnih dostojanstvenikov vršil pogreb pok. deželnega gozdarskega nadzornika, dvornega svetnika g. Josipa Pučiča. Pogreba so se udeležili namestnik princ Hohenlohe, župan dr. Valerio, predsednik višjega sodišča Jakopig in drugi načelniki oblastnih. Na pogreb je došlo tudi več sorodnikov pokojnika iz Žminja. Pokojnika so položili k večnemu počitku na pokopališču pri sv. Ani.

Delavci (mlinarji) v čistilnici riža so vabljani na shod ki se bo vršil v prostorih NDO v nedeljo dne 2. aprila ob 3.30 popol.

Pridite vsi, ker so na dnevnem redu zelo važne stvari. Čas bi bil, da se tudi mi enkrat vzdramimo iz tega dolgotrajnega spanja.

Slovanska čitalnica v Trstu je priredila v petek dne 24. t. m. svoj zadnji zabavni večer z jour fixem.

S tem se je sijajno zaključil venec letošnjih prireditev tega staroslavne in agilnega društva.

Dasiravno je bilo vreme precej neugodno, dasiravno so se vršila slavlja tudi drugih velikih društev v tujih krajih, kamor je poletelo tudi lepo število članov in prijateljev društva in neglede na okolnost, da se je opustila vsakršna reklama, se je zbralo v društvinih prostorih vendar obilo izbranega občinstva; posebno častno je bil zastopan nežni spol.

Zabava je bila neprisiljena in živahna, posebno je mladina prinesla svoj obol na oltar Terpsihore.

Naše pridne in vselej požrtvovalne dame so tudi ob tej priliki dokazale svojo naklonjenost „Čitalnici“ s tem, da so nudile gostom okrepčila z izborna kavo in gorkim čajem.

Pri četvorki je plesalo približno 30 parov. Kar je bilo posebno mikavno za oko so bile okusne, elegantne in fine toalete krasnega spola.

Tako je torej završila Slov. čitalnica svoje prireditve v svojem jubilejnem letu z večerom vrednim prejšnjih enakih, ki ostane gotovo vsakemu v najlepšem spominu.

Predavanje v N. D. O. Gosp. Slavoj Škrli je sinoči v prostorih N. D. O. predaval o socialnem in kulturnem razvoju človeka. V začetku se je dotaknil vseh faktorjev, ki so pospeševali ta razvoj. Pričel je s človekom v ledeni, kameniti in bakreni dobi in nato prešel v zgodovinsko dobo. Omenil je socialno sužnost v starem, sred-

njem in novem veku in končal je z narodnim socializmom čigar geslo je: „Enakost narodov, enakost v narodu!“ Predavatelj je povedal, četudi bolj po domače, marsikaj zanimivega. Le žal da je bila udeležba jako pičila.

Ulice XX. september v Trstu ne bo. Z Dunaja javljajo 28. t. m.: Upravna sodnija je danes razpravljala o pritožbi tržaškega mestnega sveta radi prepovedi, da bi se eno ulico imenovalo XX. september. Upravna sodnija je pritožbo odbila, ker je mestni svet s tem prekorajil svoj delokrog.

Bolnišnica in politikon. Ana Vrh iz Dekani je dne 24. t. m. privedla svojo 20-letno hčer Marijo v tukajšnjo bolnišnico. Imela je seboj vsprejemnico, potrjeno od županstva v Dekani. Zglasila se je seveda v slovenskem jeziku, saj družega ne zna. Po dolgotrajnem čakanju je hči Marija vendar prišla na vrsto za vizito. Na dotično vprašanje je odgovorila, da je vse zapisano v pismu, ki je prinesla seboj. Dotični funkcionar — je-li bil to zdravnik ali kak upravni organ, tega Vrh ni umela — je zarohnel nad siroto: „Questo non e per me, questa sciavaria“ in je zalučal slovenski list nazaj s tako jezo, da se je uboga ženska vsa tresla od strahu, misleča, da je zagrešila bogve kaj. Dekle je prosilo mater, naj jo odvede od tu, ker že vidi, da tu ne bo dobro zanj in da bo tem gospodom vedno trn v očesu.

To je žalostno, da tako ravna jo zavodu, kjer naj bi bilo vsem funkcionarjem v prvo dolžnost, da humanno postopajo z ljudmi, ki iščejo — zdravja in tolažbe! A najžalostnejše je, da je v povod takemu postopanju nesrečna politika!! Ali ni to nezaslišano, da se v časih, ki se toliko ponajajo z modernizmom in humaniteto, zlo-stavlja bolnike zato, ker ne znajo govoriti drugače, nego slovenski?! Nezaslišano je to že s stališča človekoljubja; ali nezaslišano je tudi s stališča pravičnosti. Mari niso tudi Slovenci državljani in deželani, ki morajo plačevati davke, kakor vsakdo drugi in ki imajo neoporečno pravico tu do — življenja in do vseh dobrot, ki jih nudijo javni zavodi?! Žalostni so že pojavi narodne nestrpnosti po javnih uradih, a koliko žalostnejši so, ako se odigravajo na mestih, kjer bi moralo imeti besedo le človekoljubje! Ali nič ne slutijo, da s takim postopanjem sramote ravno tisto kulturo, s katero se toliko ponajajo?!

Bratskim sokolskim župam in društvom v vednost! — II. zlet Gorenjske sokolske župe se bo vršil v nedeljo, dne 9. julija 1911 v Škofji Loki. Ob tej priliki razvijte tudi tamošnje sokolsko društvo svoj prapor. Spričo tega je za stalno pričakovati, da stori vsak gorenjski Sokol svojo dolžnost in pohiti isti dan s svojimi sobrati v naše prijazno gorenjsko mesto — Škofjo Loko. Ravno tako se nadejamo, da se tega redkega slavlja udeležijo tudi vse ostale naše župe in njih društva ter da pošljejo v čim večjem številu svoje krepke sokolske čete k našim krepkim Gorenjcem! Na našem lepem Gorenjskem najde vsakdo zavedno in gostoljubno slovensko ljudstvo, ki je še posebno ponosno na svoje krasno razvijajoče se Sokolstvo. Na tem zletu se bodo izvajale proste in orodne tekme in vršile tekme, kakor je o tem poročal zadnji „Vestnik“ gorenjske sokolske župe. Za sedaj opozarjamo le na ta zlet in razvijte prapora mladega, a čvrstega škofjeloškega Sokola in prosimo vsa naša narodna društva, da se pri svojih prireditvah ozirajo na dan 9. julija. Vspored tega slavlja in druge podrobnosti se bodo še pravočasno objavile. — Na zdar!

Za Ciril-Methodov obrambeni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 892. Podružnica dr. sv. C. in M. Ocizla-Klanec-Materija (plačala 100 K); 893. C. in kr. geometri na Kranjskem; 894. Fran Zupančič c. kr. geometri v Kranju. — Do tisoč treba še 107 kamenov!!

Komisije za osebno dohodarino. C. kr. finančno ravnateljstvo naznanja, da je na podlagi izida zadnjih dopolnilnih volitev in imenovanj glede komisij za osebno dohodarino za Trst in okolico sestavljen imenik članov in njih namestnikov ter da se ta imenik javno razobesi od 10. aprila 1911 dalje skozi 14 dni na tukajšnjih c. kr. davčnih administracijah in na mestnem magistratu.

Ravnateljstvu državnih železnic v Trstu. Prihajajo nam pritožbe, da aspirant Aurorar na postaji v Podbrdu grdo in žaljivo postopa z vlakovodji in s prevodniki, kakor da je ta mladič kakor korporal, a ovi stari in izkušeni uslužbenci njegovi krutje! Rečeni aspirant tudi brezobzirno krši varnostne predpise s tem, da med gibanjem — kar je vsakomur strogo prepovedano — skače na vlak. Mogla bi se dogoditi huda nesreča in osebje vlaka — da si nedolžno — bi imelo potem največje sitnosti. Prosimo slavno ravnateljstvo, naj naloži načelniku v Podbrdu, da onega mladiča primerno pouči o njegovih službenih pravicah in dolžnostih, posebno pa o dolžnosti — primerne postopanja z osebjem, ki vrši težko in z veliko odgovornostjo spojeno železniško službo.

Izlet napravi v nedeljo dne 2. aprila „Sokol“ iz Opčin (pešizlet) in sicer: Opčine — Prosek — Komen — Dutovlje. — Iz Dutovlj povratek z vlakom. V slučaju slabega vremena se odgodi na nedoločen dan.

Koledar in vreme. — Danes: Ciril škof. — Jutri: Angela J. vdova. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18° Cels. — Vreme včeraj: lepo. — Vremenska napoved za Primorsko: Semterje oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura mila. Padavine.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Učit. društva“. Jutri v četrtek, ob 5:45 je pevka vaja za gospode pevce. V nedeljo, 2. aprila pa ob 10. uri skupna vaja za pevke in pevce. Obakrat v dvorani „Slavjanske Čitalnice“. — Prosim točne in polnoštevilne vdeležbe.

Pevovodja.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi si je izvolil za letni tečaj naslednji odbor: Predsednik: J. Jelenec, podpredsednik: A. Ozvald, tajnik: V. Zorman, blagajnik: G. Zupanič, knjižničar: D. Leskovšek, preglednika: I. Leben in Mačkovšek.

Podružnica sv. C. in M. pri sv. Jakobu bo imela v nedeljo dne 2. aprila ob 10. uri predpol. svoj redni občni zbor v družbini šoli, ul. Giuliani 46.

Nar. del. organizacija.

Predavanja v N. D. O. Danes zvečer se vrši v društv. prostorih N. D. O. v ul. Lavatovo št. 1 I. predavanje: „O ženskem vprašanju s socialnega stališča“. Predaval bo g. Slavoj Škrli iz Ljubljane. — Začetek točno ob 8. uri. Vstopnina 10 vin. za osebo.

Naše gledališče.

Kakor poslednjo senzacijo te sezone vprizori naše gledališča Planquettovo komično opero

„KORNEVILSKI ZVONOV“.

Ta svoje vrste klasični umotvor spada k onim večno krasnim muzikalnim delom starejših dobe, ki radi prelestnosti in bogatosti arij in svojega velekomičnega značaja ne izginjajo nikoli iz repertoarja gledališč. Mičnost romantične tvarine libreta povišuje lepoto tega umotvora, ki gotovo postane tudi pri nas popularen.

Naše gledališče se je skrbno oprijelo te uprizoritve. Kakor zanimivo posebnost naj navedemo, da ta komična opera že dolga in dolga leta ni bila uprizorjena v Trstu.

Od danes dalje prodaja vstopnice vratarica „Nar. doma“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — „Salomé“ — drugič! Mislili smo, da bo čez in čez dosti samo enkrat! Včeraj je doživela zopet časten — poraz! Ljudstvo je deloma odločno protestiralo, deloma bilo docela pasivno. O godbi in petju naj ne govorim.

Slikanje obglavljenja Johanaana itd., meji že na atentat na pamet občinstva.

Bellincioni je dopela in kmalu bo tudi doigrala. „Povera diavola“, slišal sem pogostokrat! Nicoletti nesimpatičen, Grani sicer dober, toda, kdo pač more nadvladati škandale, kravale in bahantske kozle Straussovega orkestra. Petja sploh v tej muzikalni drami ni. Glasba je delo spekulanta, ki hoče biti za vsako ceno nadčlovek, ki dela le za slavo, le za aplauz, ki pa je le hipen, ker so ljudje konstermirani, frapirani. A strezijo se! In ravno danes se je pokazalo, da so postali naši Tržačani odkritosrčni.

Takoj v začetku in vse dejanje, izvzemši Salomin ples, je spremljalo sikanje, živžiganje, smeh. Aplauz „spodnjih“ in lož je bil le protest parfimiranih proti neparfimiranim. Ob koncu je vladala grobna tišina. Končno so se Bellincioni usmili s ponižnimi rokami trije, štirje, in takoj je prišla in prosila, metala poljubce, a živžig je bil silnejši, kot redki „bravo“. Izginila je za zastonj, upamo, da se tretjič ne prikaže.

Seveda obvladuje Strauss orkester in vse kar je krog in krog, igraje, čuditi se mu mora vsako, a vendar so motivi proti Wagnerjevemu brezpomembni; zdi se, kakor bi mu manjkalo invencije, ki jo nadomestuje s cirkuško bravuro v nesmiselni kontrapunkti in naravnost blazni instrumentaciji. „Salomé“ nima prihodnosti, je „Eintagsfliege“, kakor „Elektra“, „Rosenkavalier“, kar je bilo pred temi in kar še bo za temi. Priti mora reakcija in hrepenenje po novem Mozartu je vedno večje in silnejše. E. A.

Književnost in umetnost

Kristanova drama „Samosvoj“ je pri premieri v Ljubljani dosegla popoln uspeh. Kritika ljubljanskih listov je zelo ugodna, želeli bi bilo, da uprizori to dramo, ako že ne v letošnji, vsaj v prihodnji sezoni, tudi naše slovensko gledališče v Trstu. „Veda“, dvomesečnik za znanost in kulturo. — Izšla je druga številka te naše najnovejšje znanstvene revije. Prinaša nadaljevanje člankov dr. B. Vošnjaka, dr. M. Rostoharja, dr. Žmavca itd. Zlasti zanimivi so referati in pregledi iz vseh polj človeške znanosti. Naroča se v „Goriški tiskarni“ A. Gabršček, Gorica. Naročnina znaša 8 K, za dijake 5 K.

Nemško-slovensko poštno izrazoslovje. Sestavil in založil I. Siebenreich,

poštni uradnik v Brucku ob Muri. Natisnila tiskarna K. Albrechta v Zagrebu 1911. — Tehničnih izrazov Slovincem primanjkuje na vseh poljih, tako, da smo večinoma navezani na nemško terminologijo. „Slovenska Matica“ nam že leta obljublja, da izda slovenski tehnični slovar, a kakor se zdi, se to ne zgodi še tako kmalo. G. Siebenreich se je omejil na svojo stroko in nam na 82 straneh podal zelo skrbno sestavljen slovarček poštinih tehničnih izrazov, ki bo gotovo izborno služil našim poštnim uradnikom. Kakor smo izvedeli, pripravlja se izdaja sličnega slovarja tudi iz železniške stroke. Cena izvodu znaša s poštino vred 1 K 60 vin. Naroča se na naslov: Ivan Siebenreich, poštni uradnik, Rogaška Slatina.

DAROV!

Imenovan noče bit, Neimenovanega pa tudi nočemo pustit; To je naš stari piper Kateri ga pije vsak večer en liter. Dal nam je kronič pet Da bi se dosegel kmalu drugi kamen spet Bog te poživi Milče! in Tvoj ribniški lonc Da ne bode Tebe, in njega konc. — Dalje so darovali za Ciril-Metodov ples: g. Lot Gregorič Škedenj K 4, g. Vladko Ternovec Trst K 35-80, g. Leopold Visjan Trst K 2, g. Josip Arko Zagreb K 10.

Vesti iz Goriške.

x **Divizionar Schenk** pride prihodnji teden v Gorico ogledat si tukajšnji posadko. Na Goriškem ostane 8 dni.

x **Velodrom prodan.** Znani velodrom, kjer so se vršile pred leti tudi slovenske prireditve, in ki je bil last Goriupa, je kupil naš goriški magistrat. Pravijo, da bo služil ta prostor za gradbo nove vojašnice.

x **Otrok utonil.** V soboto, ko je popravil v Doberdolu g. Peric neki kanal, se je priplazila k bližnji obzidani jami, polni umazane vode, njegova dvoletna hčerka Lavrica in je na doslej še nepojasnjen način padla v vodo ter utonila.

Kolesarsko društvo „Gorica“ vabi gg. člane k XVI. rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v soboto, dne 8. aprila 1911 ob 8. uri in pol zvečer v društvenih prostorih pri „Zlatem jellenu“ z naslednjim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika. 2. Potrditev zapisnika rednega občnega zbora dne 16. julija 1910. 3. Odborovo poročilo: a) tajnikovo poročilo, b) rediteljevo poročilo, c) blagajnikovo poročilo. 4. Volitev odbora: a) volitev predsednika, b) sedem odbornikov, c) dveh pregledovalcev računov. 5. Slučajni predlogi, ki so bili pismeno naznanjeni najmanj tri dni pred občnim zborom, ali taki nujni predlogi, katerih nujnost je vsprejel občni zbor z dvetretjinsko večino. 6. Določitev društvenega shajališča. 7. Raznosterosti.

Gg. člani so naprošeni, da se občnega zbora v polnem številu udeležijo. S kolesarskim „Zdravo!“

Razglednice s podobo pok. Rusjana. Kolesarsko društvo „Gorica“ je založilo razglednice pokojnega slovenskega aviatikera Edvarda Rusjana. Razprodajalcem znaten popust. Naroči se pri društvenem tajniku Joško Kuštrin, Gorica, Gosposka ulica 25, I. nadst. Odbor.

Vesti iz Istre.

Naša „Gospodarska zadruga v Koprju.“ S Koprščine nam pišejo: Vedno pravimo in jadikujemo, da smo na lastni zemlji in v lastni hiši tlačani. Kaj nam pomaga vse naše zdihovalje, in jadikovanje, ko sami tako hočemo. Žalostno, ali resnično.

Govorili smo: ako bi imeli svojo prodajalno in svojo zalogo, bi drugorodci nehali nas odirati. Vsi smo bili vneti, predno se je ustanovila taka zadruga, a sedaj, ko smo z velikim trudom in naporom otvorili svojo prvo zalogo vsakovrstnega blaga, kaj vidimo? Ravno oni, ki so najbolj kričali, se sedaj ogibajo naše zadruge. Neki hudomuš-

Kdor hoče elegantno obleko, naj si ogleda trgovino Bohinec & Comp., Trst za cerkvijo sv. Antona, pa ne samo izložbe, temveč saj se potrdi v trgovino in preprčal se bode, da ima ta domača tvrdka res velikansko zalogo najelegantnejih oblek.

Poslano. *)

Častna izjava.

Jaz podpisani Jakob Bratuš, pekovski mojster v Gorici, Via Scuole, preklicujem s tem vse žaljivke in grožnje, izrečene od mene javno v Fonovi gostilni v Gorici v na pol napitem stanju dne 16. t. m. na naslov gosp. Makso Fritz, inf. kantinerja v Gorici, kot neosnovane, neresnične oziroma zlobno zavite, se zavezujem pod vložljivo kazensko ovadbo radi obrekovanja prenehati s temi nečastnimi napadi, ter sprejemem s zahvalo izjavo žaljenega, da mi za sedaj odpusti, na znanje.

V GORICI, dne 22. marca 1911.

Jakob Bratuš I. r.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakoa velava.

ZAHVALA.

Podpisani se najglobokeje zahvaljujejo vsem onim, ki so na katerisibodi način izkazali zadnjo čast našemu nepozabnemu

Josipu Pučić

Posebno se zahvalujemo vsem onim, ki so prišli na dom in v sanatorij pokojniku blažiti bolečine, kakor tudi vsem onim, ki so prišli od blizu in daleč spremiti pokojnika k večnemu počitku, vsem državnim uradnikom, uradnikom c. kr. namestništva in v prvi vrsti Njeg. Vis. c. kr. namestniku princu Konradu Hohemlohe, ter cenjenim darovalcem vencev in sploh vsem onim, ki so izkazali zadnjo čast svojemu pokojniku ter s tem pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako dostojen način.

TRST, dne 28. marca 1911.

Žalujoča rodbina.

Vozno podjetje

Tvrdka Ant. Schepitz

Naročajo se vozovi:

Plazza Stazione štev. 5, telefon 1441.

Barkovlje, telefon štev. 1023.

Kmetška hranilnica in posojilnica v Lokvi na Krasu

registrov. zadruga z neomejeno zavezo vabi na

III. redni občni zbor

kateri se vrši

dne 8. aprila 1911 ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o delovanju zadruge.
2. Odobrenje računov za leto 1910.
3. Volitev načelstva, namestnikov in nadzorstva.
4. Razni predlogi in predlogi.

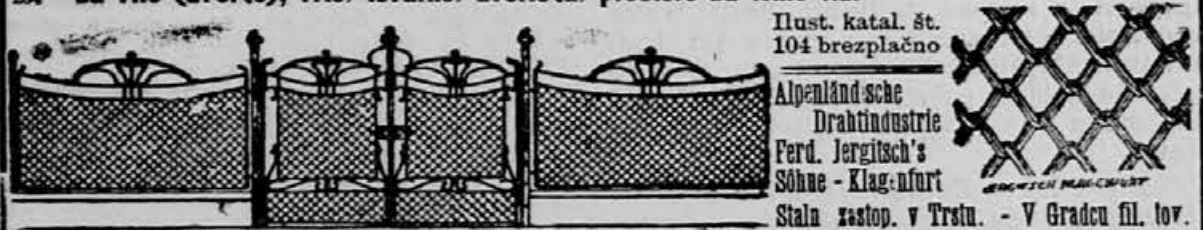
NAČELSTVO.

Izgotovljene obleke za moške Ali' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, in otroke TRST, ul. Arcata št. 9
srajc itd. za delavce. in otroke vogal ul. Sapone

Moderne železne ograje

za vile (dvorce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št.

104 brezplačno

Alpenländische

Drahtindustrie

Ferd. Jergitsch's

Söhne - Klagenfurt

Staln. zastop. v Trstu. - V Gradcu fil. tov.

Cene nizke M. Aite brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 8.

si dovoljuje obvestiti glavno občinstvo in svoje ceneje odjemalce, da je jako pomnila svoje zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila splošno amensko podružnico rate, da more v polni meri zadostiti zahtevam onih odjemalcev.

V obah prodajalnicah dobiva se mnogo blaga boljše kakovosti in najmodernejše in prvih tovarn, posebno pa stvari za mošče in ženske, suknje, ovratnike, ovratnike, šali, volnasti klobuki, platnena in bombažna blaga, svetlo in temno, ter vsake vrste stvari, ki jih imajo v trgovini, ali platne. Vse to blago vseh vrst, ki ga ni mogoče popisati, je na voljo v trgovini. Pomoč, sveto, razsvetljava, kar je potrebno, je na voljo. VELIKANSKA IZBIRA SRAJIC ZA MOŠČE IN ŽENSKO OBLIKO. VELIKANSKA IZBIRA SRAJIC ZA MOŠČE IN ŽENSKO OBLIKO.

Kupljeno blago, katere shajanje ni ugalalo, se vrača ali pa se vrne denar brez nikakih zadržkov. Poskušati in se prepričati.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdko A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, SOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LUDSKIH ŠOL, ŠOLSKKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena s najnov. stroji nudi parketne deske iz hrast in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelk nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vse dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačno.

než je rekel: „Ako bi drugorodci ustanovili kaj takega, bi mi vsi kakor eden drli v tako zalogo.“ In resnično je, ker vidimo na lastna očesa.

Ko se steka denar v njih žep, so pravi Slovenci, a ko bi trebalo posegniti v žep za narodni blagor in osamosvojitve, tedaj pozabljajo, da so Slovenci!! Narodu ni nič pomagano s tem, da v koperski okolici plapolna ponosna slovenska trobojnica pred hišo tistih, ki ne dajajo niti vinarja iz žepa v svrhu osamosvojitve.

V „Gospodarski zadrugi“ se je začelo prav dobro prodajati; le žalibog, da ni dovolj denarja na razpolago, da bi zamogli zalagati na debelo. Naš trpin je ubog in nima denarja, da bi se rešil tujih kremljev. Zatorej rodoljubi in Slovenci! Priskočite tej mladi in krepko razvijajoči se zadrugi na pomoč z nakupovanjem deležev! S tem, da bomo eden drugega podpirali, se osamosvojimo in ostane nam ves dobiček, ki se sedaj steka v drugorodne žepce.

Žalostno dejstvo je, da je naše ljudstvo nevoščljivo eden drugemu; raje nič in bolje, da trpimo vsi skupaj, nego da bi sebi pomagali. To ni prav! Pomagajmo si sami in Bog nam pomore!

K sedanji borbi v Istri. Iz Roča: Ker deželni odbor ni odobril naši občinski upravi ne proračuna ne doklad za leto 1911, ista tudi ne more dati potrebnih denarnih sredstev krajnemu šolskemu svetu v Roču za vzdrževanje šol. Zato je krajni šolski svet v svoji seji dne 22. t. m. konstatiral, da v blagajni ni denarja, vsled česar je moral skleniti, da naznani učiteljstvu, šolskim slugom itd., da radi pomanjkanja denarja v blagajni mora zaustaviti plače občinskih uslužbencem in izplačevanje odškodnine za stanarino učiteljstvu itd., dokler c. kr. okrajni šolski svet v Kopru sam ne naloži doklade v smislu zakona od 3. dec. 1874, ker občinska uprava ne more dati potrebnega denarja, ker — kakor rečeno — ga nima.

Tukajšnjemu italijanskemu učiteljstvu ni bilo treba dvakrat reči tega in je šolo kar zaprlo, dočim se je za hrvatsko šolo našlo rodoljubov, ki so se obvezali, da bodo dajali na svoje troške netiti peči, čistiti šolske prostore itd., tako, da hrvatski učitelji niso zaprli šole. Zato se tukajšnji Italijani grozno jeze, češ, zakaj da se je zaprlo samo italijansko šolo, hrvatske pa ne? Pozabljajo pa, da je na tem kriv edino italijanski deželni odbor, ter da tudi oni morejo odpo- moči temu, ako store tako, kakor so storili Hrvatje — ko že vidijo, da občini ni možno skrbeti, ko nima denarja.

Pred par dnevi smo čitali v „Piccolu“, kako Italijani pozivljajo italijanske občine, naj tudi one store s hrvatskimi šolami istotako, kakor delajo hrvatske občine z italijanskimi šolami. Ne uvažujejo pa, da so hrvatske občine prisiljene to storiti, ko ni denarja v blagajni, ker jim deželni odbor ni odobril proračunov, oziroma doklad, dočim italijanske občine nimajo opravičenega vzroka za tako postopanje s hrvatskimi šolami! Ako bi se branile vzdrževati hrvatske šole, bi morale oblasti razpustiti krajni šolski svet in bi one skrbale za šolo. Hrvat- skih krajin šolskih svetov pa oblasti v tem slučaju ne morejo razpustiti, ker ti bi radi skrbeli za šolo, ko bi le mogli. A ne morejo, ker jim je deželni odbor odtegnil po- trebna sredstva.

Lepim načinom se ne da nič več opraviti z našimi Italijani. Zato treba uporabiti vsa sredstva, kakor jih tudi oni uporabljajo. Pak bomo videli, da-li se gospoda Italijani enkrat ne ukrote?! Narod ne more več trpeti njihovih nasil- stev!

Žip-kilot v Zminju. Nedavno je javila „Edinost“, da je hrvatska učiteljica v Zminju vpisana med Italijane. Doznan sem, da je storil to nje oče g. župniku na kljubaj. To seveda ne opravičuje nikogar. Ali doznan sem tudi to: Gospoda hrvatski ljudski učitelji v Zminju se poslužujejo v rodbini ita- lijanskega jezika. V Zminju so 4 hrvatski učitelji (2 možka in 2 ženski) in 2 italijanska (1 možka in 1 ženska). Italijanski učitelj in učiteljica govorita vedno italijanski, hrvatski pa — preveč italijanski. To je ta — žip- kilot v Zminju.

Narod se ravnodušno vede nasproti temu. Moda si je utrla pot! Hrvatska ob- čina ni mogla ustanoviti zavetišča za štiri- razredno šolo, ustanovi pa imajo svoje deško zavetišče. S časom bo malo več Italijanov na — ič. Ali to nič ne de. Samo da je ambiciji zadoščeno. Nesreča je za narod, ako mu inteligencija ne prednjači z dobrim izgledom. Inteligencija v Zminju meče vso krivdo na g. župnika. Mi pa pravimo, da župnik nikakor ne more biti kriv, da oni italijanski govore med seboj!

Tuji v Opatiji. Od 1. januarja do 21. marca 1911 je obiskalo Opatijo 8310 oseb; poleg teh 890 pasantov — skupno 9200 oseb. Od 20. do 21. marca 1911 je na novo došlo 467 oseb. Dne 19. marca 1911 je bilo navzočih 3597 oseb.

Druge slovenske dežele

Snežni viharji na Goriškem in Ko- roškem. V minolem tednu je v Bovcu raz- sajal silen snežni vihar. Padlo je tudi do pol metra snega. Med Trbižem in Logom ni vo-

zila pošta tri dni. Na Predilu je padlo snega 1:30 m.

V Vipavi je umrl včeraj zjutraj g. Ivan Mesesnel, kotlar in posestnik. Pokojnik je bil večleten načelnik gasilnega društva, ob- činski odbornik in član raznih društev. Ž njim izgubi Vipava izvrstnega rokodelca svoje stroke, kremenit naroden značaj. Čis- lani družini naše iskreno sožalje. Pogreb bo v sredo popoldne ob 5. uri.

Razne vesti.

Demonstracija bančnih uradnikov v Pragi. V nedeljo je v Pragi priredilo 800 bančnih uradnikov protesten shod, ker je osrednja banka nemških hranilnic prepove- dala bančnim uradnikom pristopiti državni zvezi bančnih uradnikov.

Morilca pri Karlovcu najdenih in umorjenih izseljencev so prijeli. Te dni smo poročali, da so pri Karlovcu potegnili iz vode štiri moška trupla, ki so bili umor-jeni in potem vrženi v reko. Sedaj so prišli na sled morilcu. Ime mu je Ikan Milković iz Kladuše. Isti je vedno preko Topuskega spremljal do Karlovca osebe, ki so odhajale v Ameriko, spotoma jih je umoril, in vrge v Kolpo oziroma v Korano.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane be- sede se računajo enkrat več. Naj- manjša pristojbina stane 40 sto- tink. Plača se takoj lus. oddelku.

Šivni stroj se prodaja za kron 40. Ulica Cologna 13, II. nad. 627

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl novo mlekarino, s pro- dajo domačega kruha, pive, vina in zelenjave v ulici Ponzanino št. 5. Za obilen obisk se priporoča F. Sluga. 548

Postrežnico iščem za več ur na dan. — Via Luigi Galvan 1, pritičje na desno. 700

Kdor hoče kupiti gostilne, kavarne, pro- dajalnice likerjev in druga podjetja, najemščine hiš, dvorcev, v mestu in zunaj, naj se obrne s polnim zaupanjem na Her- mana Kolaršič, Caffè Corso 9—11, 3—6. Telefon št. 825. 567

Gostilna in hiša oddaljena 20 minut od železnice z meblo- vanimi sobami, 1000 sežnjem, 1 vrt in zemljišče, 2 vodnjaka, krasen razgled na morje, se prodaja umaknitive po ugodni ceni kron 22.000, plačilo po pogodbi. Obrniti se na Kolaršiča, kavarina Corso. 568

Iščem dva delavca čevljarja za staro in novo delo. Matija Pahor, ulica Arcata 19. 566

4 ključi izgubljeni. Kdor jih prinese v naš inzeratni oddelku, dobi 2 kroni. 51

Raznovrstne hiše in posestva v mestu in okolici so naprodaj pod ugodnimi pogoji. Zglasti se je pri g. Grebenecu, hišnem upravitelju v „Narodnem domu“. 487

Državni uradnik, jako resen značaj, se želi seznaniti s starejšo gospico ali vdovo brez otrok, v svrhu prirejanja skupnih izletov. V slučaju medseboj- nega sporazumljenja zakon ni izključen. Samo resne ponudbe naj se pošljejo pod naslovom „Vzajemnost“ na ins. oddelku lista Edinost. 617

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5. Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe av. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

MESO! MESO! Razpošiljam izvrstno vo- lovsko meso, teletino ali svinjsko meso. — Zaboj za 5 kg prosto po poštnem povzetju za samo kron 5.— proti jamstvu. — Friedmann M., Hernisee, Ogrsko. 437

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosponka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Pozor! Pozor! Pozor!

Slovenci v mestu in na deželi, ki rabite čevlje, obrnite se na mojo

TRGOVINO

kjer jih imam dovolj in vsake vrste. Trst, ulica Arcata št. 19. — Cena od 2—20 K.

Za obilen obisk se priporoča **MATIJA PAHOR.**

Velika pekarna in sladčičarna

Trst, ulica Istria št. 8 opravljena po naj- modernejšem sistemu. — Prodajam svež kruh 3 krat na dan, ter razne sladčice, biškote in likerje.

Za obilen obisk se priporočam **Josip Fabjan.**

Naročbe za OGLASE

treba naslovljati na Inzeratni od- delak »Edinosti« poštini predal

564

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I n. — (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje **4 1/2** %
Redni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. **Posojila** daje na vključbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/2 % in na amortizacijo za dalj- šo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0 0
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. **Izplačuje se** vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nede- ljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno - hranilnični račun 816'004.

Ima najmoderneje urejene varnostno ocelice za shrambe vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuapešneje navajaštediti svojo deco.

Angelj Martelanc

Trst-Barkovlje

tovarnar :: izurjen strokovnjak

priporoča

svoje priznane izvrstne sardine v olju.

Sprejema naročila na sklep.

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. **Gostilna je odprta vsako soboto in nedeljo do 1. ure popolnoma.**

1861 Pol stoletja uspehov 1911
 V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru
 Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.
 Proredajalec velik popust. 303

Poskusite FI-**„Salutin“** ki je naj- GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj- finejši in najzdravejši kavni pridatek Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

Kron 6200!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40 000 voz odinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in natekonomejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST
 Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Baohi 16, vogal ulica Bocchetto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske). **Automobili na posodo po zmerni ceni.** Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Zobotehniški :: atelje
Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n. 434

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes znam. „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSS

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena: 4 stot. kilogram

s dostavljenjem franko.

Novo pogrebno podjetje v Trstu

Corso št. 49 (vogal Piazza C. Goldoni) Telefon 1402

Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev pogrebov vsakega razreda. Ima na izbero monumentalne voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevažna mrlilce na vse dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrt- vaških SOB in ODROV. Prodaja razne krste, sveče, vence iz umetni. svežih cvetlic, porcelane, perle, metala

VSE MRTVAŠKE PREDMETE. — Cene ugodne.

Restaurant :: Würschinger

— (ex Leon d'oro) —

Trst, ulica Stadion št. 10.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. — La Dreherjevo pivo. — Pristna vina. — Dobra postrežba — Senčnat vrt. — NAVADNE CENE.

Vsako nedeljo voj. koncert. — Vstop prost. Začetek ob 7. uri in pol.

Abonament na hrano dnevno k 1:50 in 2.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoceno- sti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. **DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.**

Hans Schmidt
 tehnični zobozdravnik

TELEFON št. 1085.

TRST ul. della Zonta št. 7, I. 1905

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo novo prodajalno

UR

v TRSTU ul. Vine. Beilini

št. 13 .. nasproti cerk. sv. Ant. nov.

VERIČICE po tov. censi

VERIČICE po tov. censi